

ULUSAL YETERLİLİK

17UY0328-3

SERVİS ARACI ŞOFÖRÜ

SEVİYE 3

REVİZYON NO:00

TADİL NO:02

MESLEKİ YETERLİLİK KURUMU

Ankara, 2017

ÖNSÖZ

Servis Aracı Şoförü (Seviye 3) Ulusal Yeterliliği 5544 sayılı Mesleki Yeterlilik Kurumu (MYK) Kanunu ile anılan Kanun uyarınca çıkartılan 19/10/2015 tarihli ve 29507 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Ulusal Meslek Standartlarının ve Ulusal Yeterliliklerin Hazırlanması Hakkında Yönetmelik ve 27/11/2007 tarihli ve 26713 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Mesleki Yeterlilik Kurumu Sektör Komitelerinin Kuruluş, Görev, Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik hükümlerine göre MYK’nın görevlendirdiği Türkiye Şoförler ve Otomobilciler Federasyonu (TŞOF) tarafından hazırlanmış, sektördeki ilgili kurum ve kuruluşların görüşleri alınarak değerlendirilmiş ve MYK Ulaştırma, Lojistik ve Haberleşme Sektör Komitesi tarafından incelendikten sonra MYK Yönetim Kurulunca onaylanmıştır.

Servis Aracı Şoförü (Seviye 3) Ulusal Yeterliliği Başkanlık Makamı’nın 10.06.2020 tarih ve 1570 sayılı kararı ile tadil edilmiştir.

Servis Aracı Şoförü (Seviye 3) Ulusal Yeterliliği Başkanlık Makamı’nın 27.04.2021 tarih ve 1879 sayılı kararı ile ikinci kez tadil edilmiştir.

Mesleki Yeterlilik Kurumu

GİRİŞ

Ulusal yeterliliğin hazırlanmasında, sektör komitelerinde incelenmesinde ve MYK Yönetim Kurulu tarafından onaylanarak yürürlüğe konulmasında temel ölçütler Ulusal Meslek Standartlarının ve Ulusal Yeterliliklerin Hazırlanması Hakkında Yönetmelik'te belirlenmiştir.

Ulusal yeterlilikler için temel ölçütler aşağıdaki şekilde tanımlanmıştır:

- a) Ulusal yeterlilikler, ulusal meslek standartları veya uluslararası standartlara dayalı olarak oluşturulur.
- b) Ulusal yeterlilikler katılımcı bir anlayışla hazırlanır ve ilgili tarafların görüş ve katkısı alınır.
- c) Ulusal yeterlilikler, mesleki alana ilişkin iş sağlığı ve güvenliği, çevre ve kalite ile ilgili hususları kapsar.
- d) Ulusal yeterlilikler kullanıcılar tarafından anlaşılacak şekilde yazılır.
- e) Ulusal yeterlilikler hayat boyu öğrenme ilkesi çerçevesinde bireyin kendini geliştirmesini ve meslekte ilerlemesini teşvik eder.
- f) Ulusal yeterlilikler açık veya gizli hiçbir ayrımcılık unsuru içermez.
- g) Ulusal yeterlilikler, bireyin bilgi, beceri ve yetkinliğinin kalite güvencesi dâhilinde ölçülmesini temin eden unsurları içerir.

17UY0328-3 SERVİS ARACI ŞOFÖRÜ ULUSAL YETERLİLİĞİ

1	YETERLİLİĞİN ADI	Servis Aracı Şoförü
2	REFERANS KODU	17UY0328-3
3	SEVİYE	3
4	ULUSLARARASI SINIFLANDIRMADAKİ YERİ	ISCO 08: 8322 (Otomobil, taksi ve kamyonet sürücüleri)
5	TÜR	-
6	KREDİ DEĞERİ	-
7	A)YAYIN TARİHİ	18.10.2017
	B)REVİZYON NO/TADİL NO	Rev. No: 00 Tadil No: 01 Tadil No: 02
	C)REVİZYON/TADİL TARİHİ	01 No'lu Tadil 10/06/2020-1570 02 No'lu Tadil 27/04/2021-1879
8	AMAÇ	<p>Bu ulusal yeterliliğin amacı Servis Aracı Şoförü (Seviye 3) mesleğinin eğitim almış ve nitelik kazandırılmış kişiler tarafından yürütülmesi ve çalışmalarda kalitenin artırılması için;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Adayların sahip olması gereken nitelikleri, bilgi, beceri ve yetkinlikleri tanımlamak, - Adayların, geçerli ve güvenilir bir belge ile mesleki yeterliliğini kanıtlamasına olanak vermek, - Eğitim sistemine, sınav ve belgelendirme kuruluşlarına referans ve kaynak oluşturmaktır.
9	YETERLİLİĞE KAYNAK TEŞKİL EDEN MESLEK STANDART(LAR)I	
	13UMS0377-3 Servis Aracı Şoförü (Seviye 3) Ulusal Meslek Standardı	
10	YETERLİLİK SINAVINA GİRİŞ ŞART(LAR)I	
	<p>Servis Aracı Şoförünün (Seviye 3);</p> <ul style="list-style-type: none"> - 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun ilgili maddelerinde belirtilen sürücü belgesine, - SRC 2 mesleki yeterlilik belgesine, - Yetkili merkezden alınmış “Psikoteknik Test Raporu”na sahip olması ve - Türk Ceza Kanununun “Cinsel saldırı” başlıklı 102.,“Çocukların cinsel istismarı” başlıklı 103., “Reşit olmayanla cinsel ilişki” başlıklı 104., “Kişiyi hürriyetinden yoksun kılma” başlıklı 109., “Uyuşturucu veya uyarıcı madde imal ve ticareti” başlıklı 188., “Uyuşturucu veya uyarıcı madde kullanılmasını kolaylaştırma” başlıklı 190., “Kullanmak için uyuşturucu veya uyarıcı madde satın almak, kabul etmek veya bulundurmak” başlıklı 191., “ Fuhuş” başlıklı 227. ve 5326 sayılı Kabahatler Kanununun “Sarhoşluk” başlıklı 35. maddelerindeki suçlardan affa uğramış olsa bile hüküm giymemiş olması gerekmektedir. 	
11	YETERLİLİĞİN YAPISI	
	11-a) Zorunlu Birimler	

17UY0328-3/A1: İSG, Çevre ve Kalite 17UY0328-3/A2: Araç Kontrolü ve Öğrenci/Personel Ulaşımı	
11-b) Seçmeli Birimler	
-	
11-c) Birimlerin Gruplandırılma Alternatifleri ve İlave Öğrenme Çıktıları	
-	
12	ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME
<p>Servis Aracı Şoförü (Seviye 3) Mesleki Yeterlilik Belgesini elde etmek isteyen adaylar birimlerde tanımlanan sınavlara tabi tutulur. Adayların yeterlilik belgesini alabilmeleri için birimlerde tanımlanan sınavlardan başarılı olma şartı vardır.</p> <p>Yeterlilik birimlerindeki sınavlar, her bir birim için ayrı ayrı yapılabileceği gibi birlikte de yapılabilir. Ancak her birimin değerlendirilmesi bağımsız yapılmalıdır.</p> <p>Yeterlilik birimlerinin geçerlilik süresi, birimin başarıldığı tarihten itibaren 2 yıldır. Yeterlilik birimlerinin birleştirilerek bir yeterliliğin elde edilebilmesi için tüm birimlerin geçerliliğini koruyor olması gerekmektedir.</p>	
13	BELGE GEÇERLİLİK SÜRESİ
Servis Aracı Şoförü (Seviye 3) mesleki yeterlilik belgesinin geçerlilik süresi 5 yıldır.	
14	GÖZETİM SIKLIĞI
-	
15	BELGE YENİLEMEDE UYGULANACAK ÖLÇME-DEĞERLENDİRME YÖNTEMİ
<p>Beş (5) yıllık geçerlilik süresinin sonunda belge sahibinin performansı aşağıda tanımlanan yöntemlerden en az biri kullanılarak değerlendirmeye tabi tutulur;</p> <p>a) 5 yıl belge geçerlilik süresi içerisinde toplamda en az iki yıl veya son altı ay boyunca ilgili alanda çalıştığını gösteren kayıtları (hizmet dökümü, referans yazısı/mektubu, sözleşme, fatura, portfolyo, vb.) sunmak,</p> <p>b) Yeterlilik kapsamında yer alan yeterlilik birimleri için tanımlanan uygulama sınavlarına katılmak.</p> <p>Değerlendirme sonucu olumlu olan adayların belge geçerlilik süreleri 5 yıl daha uzatılır..</p>	
16	YETERLİLİĞİ GELİŞTİREN KURULUŞ(LAR)
Türkiye Şoförler ve Otomobilciler Federasyonu (TŞOF)	
17	YETERLİLİĞİ DOĞRULAYAN SEKTÖR KOMİTESİ
MYK Ulaştırma, Lojistik ve Haberleşme Sektör Komitesi	
18	MYK YÖNETİM KURULU ONAY TARİHİ VE SAYISI
18.10.2017 Tarih ve 2017/87 No'lu Karar	

17UY0328-3/A1 İSG, ÇEVRE VE KALİTE YETERLİLİK BİRİMİ

1	YETERLİLİK BİRİMİ ADI	İSG, Çevre ve Kalite
2	REFERANS KODU	17UY0328-3/A1
3	SEVİYE	3
4	KREDİ DEĞERİ	-
5	A)YAYIN TARİHİ	18.10.2017
	B)REVİZYON NO/TADİL NO	Rev. No: 00 Tadil No: 01 Tadil No: 02
	C)REVİZYON/TADİL TARİHİ	01 No'lu Tadil 10/06/2020-1570 02 No'lu Tadil 27/04/2021-1879
6	YETERLİLİK BİRİMİNE KAYNAK TEŞKİL EDEN MESLEK STANDARDI	
13UMS0377-3 Servis Aracı Şoförü (Seviye 3) Ulusal Meslek Standardı		
7	ÖĞRENME ÇIKTILARI	
<p><u>Öğrenme Çıktısı 1: Acil durum ve iş sağlığı ve güvenliği talimatlarını açıklar.</u> Başarım Ölçütleri: 1.1: İş sağlığı ve güvenliği konusunda mevzuat, prosedür ve talimatları açıklar. 1.2: Koruma ve acil durum müdahale ekipmanının kullanımını açıklar. 1.3: Acil durum müdahale prosedürlerini açıklar.</p> <p><u>Öğrenme Çıktısı 2: Çevre güvenlik önlemlerini açıklar.</u> Başarım Ölçütleri: 2.1: Çevre korumaya ilişkin alınan önlemleri, yapılan işin gereklerine uygun şekilde açıklar. 2.2: Doğal kaynakların daha az kullanımı için gerekli tedbirleri açıklar.</p> <p><u>Öğrenme Çıktısı 3: Kalite ve yolcu memnuniyeti uygulamalarını açıklar.</u> Başarım Ölçütleri: 3.1: İlgili kurum ve meslek kuruluşlarınca belirlenen kaliteli hizmet ilke ve kuralları ile yolcu memnuniyetini sağlamak için alınabilecek tedbirleri açıklar. 3.2: İş süreci içerisinde oluşabilecek hata ve arızaların ortadan kaldırılmasına yönelik görevleri kapsamındaki işlemleri açıklar.</p>		
8	ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	
8 a) Teorik Sınav		
Çoktan Seçmeli Sınav (T1): A1 birimine yönelik teorik sınav Ek A1-2'de yer alan "Bilgiler" kontrol listesine göre gerçekleştirilir. Teorik sınavda adaylara en az yirmi (20) soruluk 4 seçenekli çoktan seçmeli ve her biri eşit puan değerinde yazılı sınav uygulanır. Çoktan seçmeli sorularla düzenlenmiş sınavda yanlış cevaplandırılan sorulardan herhangi bir puan indirim yapılmaz. Sınavda adaylara her soru için ortalama iki (2) dakika zaman verilir. Yazılı sınavda soruların en az % 60'ına doğru yanıt veren aday başarılı sayılır. Sınav soruları, bu birimde teorik sınav ile ölçülmesi öngörülen tüm bilgi ifadelerini (Ek A1-2) ölçmelidir.		
8 b) Performansa Dayalı Sınav		
Bu birime yönelik beceri ve yetkinlik ifadeleri diğer birimlerin beceri ve yetkinlik kontrol listelerinde tanımlanmış olup, bu kapsamda söz konusu beceri ve yetkinlik ifadelerinin ölçme ve değerlendirmesi		

yapılır.	
8 c) Ölçme ve Değerlendirmeye İlişkin Diğer Koşullar	
Yeterlilik biriminin geçerlilik süresi birimin başarıldığı tarihten itibaren 2 yıldır.	
9	YETERLİLİK BİRİMİNİ GELİŞTİREN KURUM/KURULUŞ(LAR) Türkiye Şoförler ve Otomobilciler Federasyonu (TŞOF)
10	YETERLİLİK BİRİMİNİ DOĞRULAYAN SEKTÖR KOMİTESİ MYK Ulaştırma, Lojistik ve Haberleşme Sektör Komitesi
11	MYK YÖNETİM KURULU ONAY TARİHİ VE SAYISI 18.10.2017 Tarih ve 2017/87 No'lu Karar

YETERLİLİK BİRİMİ EKLERİ

EK A1-1: Yeterlilik Biriminin Kazandırılması için Tavsiye Edilen Eğitime İlişkin Bilgiler

1. İSG ve acil durum uygulamaları
  - 1.1. İş sağlığı ve güvenliği önlemleri
  - 1.2. Koruma ve acil durum müdahale ekipmanının güvenli kullanımı
  - 1.3. Acil durum talimatları
2. Çevre koruma önlemleri
  - 2.1. Doğal kaynakların verimli kullanımı
  - 2.2. Çevresel risk faktörleri
3. Kalite ve yolcu memnuniyeti uygulamaları
  - 3.1. Kaliteli hizmet ilke ve kuralları
  - 3.2. Yolcu memnuniyeti uygulamaları

EK A1-2: Yeterlilik Biriminin Ölçme ve Değerlendirmesinde Kullanılacak Kontrol Listesi

a) BİLGİLER

No	Bilgi İfadesi	UMS İlgili Bölüm	Yeterlilik Birimi Başarım Ölçütü	Değerlendirme Aracı
BG.1	İş sağlığı ve güvenliği konusundaki mevzuatı sıralar.	A.1.1	1.1	T1
BG.2	İş sağlığı ve güvenliği konusundaki prosedür ve talimatları açıklar.	A.1.1	1.1	T1
BG.3	Araçta bulundurulması gereken koruma ve acil durum müdahale ekipmanını sıralar.	A.1.2 A.1.4	1.2	T1
BG.4	Araçta bulundurulması gereken koruma ve acil durum müdahale ekipmanının kullanımını açıklar.	A.1.2 A.1.4	1.2	T1
BG.5	Araç kaynaklı tehlikelere karşı uygulanacak trafik ve güvenlik kurallarını sıralar.	A.1.3	1.3	T1
BG.6	Yolcu kaynaklı tehlikelere karşı uygulanacak trafik ve güvenlik kurallarını sıralar.	A.1.3	1.3	T1
BG.7	Trafik şartlarından oluşabilecek tehlikelere karşı uygulanacak trafik ve güvenlik kurallarını sıralar.	A.1.3	1.3	T1

No	Bilgi İfadesi	UMS İlgili Bölüm	Yeterlilik Birimi Başarım Ölçütü	Değerlendirme Aracı
BG.8	Kaza halinde alınması gereken tedbiri açıklar.	A.1.4	1.3	T1
BG.9	Yapılan işin gereklerine uygun çevre koruma önlemlerini sıralar.	A.2.1	2.1	T1
BG.10	Kullanılan yakıtların çevreye etkilerini açıklar.	A.2.1	2.1	T1
BG.11	Gürültü kirliliğini önlemek için alınacak azami önlemleri açıklar.	A.2.2	2.1	T1
BG.12	Daha az doğal kaynak kullanımını sağlayacak tedbirleri açıklar.	A.2.3	2.2	T1
BG.13	Ekonomik sürüş tekniklerini sıralar.	A.2.3	2.2	T1
BG.14	İş süreçlerinde uygulanması gereken kaliteli hizmet ilke ve kurallarını sıralar.	A.3.1	3.1	T1
BG.15	Yolcu memnuniyetini sağlamak için alınabilecek tedbirleri açıklar.	A.3.1 A.3.5	3.1	T1
BG.16	İş süreci içerisinde uygulanacak yasaların öngördüğü trafik kurallarını açıklar.	A.3.2	3.2	T1
BG.17	İş süreci içerisinde karşılaştığı hata ve arızaları ortadan kaldırmaya yönelik işlemleri açıklar.	A.3.3	3.2	T1

b) BECERİ VE YETKİNLİKLER

-

17UY0328-3/A2 ARAÇ KONTROLÜ VE ÖĞRENCİ/PERSONEL ULAŞIMI YETERLİLİK BİRİMİ

1	YETERLİLİK BİRİMİ ADI	Araç Kontrolü ve Öğrenci/Personel Ulaşımı
2	REFERANS KODU	17UY0328-3/A2
3	SEVİYE	3
4	KREDİ DEĞERİ	-
5	A)YAYIN TARİHİ	18.10.2017
	B)REVİZYON NO/TADİL NO	Rev. No: 00 Tadil No: 01 Tadil No: 02
	C)REVİZYON/TADİL TARİHİ	01 No'lu Tadil 10/06/2020-1570 02 No'lu Tadil 27/04/2021-1879
6	YETERLİLİK BİRİMİNE KAYNAK TEŞKİL EDEN MESLEK STANDARDI	13UMS0377-3 Servis Aracı Şoförü (Seviye 3) Ulusal Meslek Standardı
7	ÖĞRENME ÇIKTILARI	<p><u>Öğrenme Çıktısı 1: İş organizasyonu yapar.</u> Başarım Ölçütleri: 1.1: İş öncesi hazırlıkları yapar. 1.2: Güzergah planı yapar. 1.3: Belge veya eşya kontrolü yapar.</p> <p><u>Öğrenme Çıktısı 2: Servis öncesi sürüş hazırlığı yapar.</u> Başarım Ölçütleri: 2.1: Araç içi ve dışı kontrollerini yapar. 2.2: Lastik kontrolü yapar. 2.3: Aracın fonksiyonel kontrollerini yapar.</p> <p><u>Öğrenme Çıktısı 3: Öğrenci ulaşımını sağlar.</u> Başarım Ölçütleri: 3.1: Aracı harekete geçirir. 3.2: Öğrenciyi servis aracına alır. 3.3: Öğrencinin güvenliğini sağlar. 3.4: Öğrenciyi servis aracından indirir. 3.5: Öğrencinin dönüş servisini sağlar. 3.6: Servis sonrası faaliyetleri yürütür.</p> <p><u>Öğrenme Çıktısı 4: Personel ulaşımını sağlar.</u> Başarım Ölçütleri: 4.1: Aracı harekete geçirir. 4.2: Personeli servis aracına alır. 4.3: Personeli servis aracından indirir. 4.4: Personelin dönüş servisini sağlar. 4.5: Servis sonrası faaliyetleri yürütür.</p> <p><u>Öğrenme Çıktısı 5: İş sağlığı ve güvenliği ve acil durum önlemlerini uygular.</u></p>

Başarım Ölçütleri: 5.1: Araçtaki koruma ve acil durum müdahale araçlarının uygun ve çalışır vaziyette olduğunu kontrol eder. 5.2: Araca ait acil durum müdahale prosedürlerini uygular. 5.3: İş süreci içerisinde aniden oluşabilecek yolcu rahatsızlıkları durumunda izlenecek prosedürü açıklar.	
8	ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME
8 a) Teorik Sınav	
Çoktan Seçmeli Sınav (T1): A2 birimine yönelik teorik sınav Ek A2-2’de yer alan “Bilgiler” kontrol listesine göre gerçekleştirilir. Teorik sınavda adaylara en az yirmi (20) soruluk 4 seçenekli çoktan seçmeli ve her biri eşit puan değerinde yazılı sınav uygulanır. Çoktan seçmeli sorularla düzenlenmiş sınavda yanlış cevaplandırılan sorulardan herhangi bir puan indirim yapılmaz. Sınavda adaylara her soru için ortalama iki (2) dakika zaman verilir. Yazılı sınavda soruların en az % 60’ına doğru yanıt veren aday başarılı sayılır. Sınav soruları, bu birimde teorik sınav ile ölçülmesi öngörülen tüm bilgi ifadelerini (Ek A2-2) ölçmelidir.	
8 b) Performansa Dayalı Sınav	
(P1): A2 birimine yönelik performansa dayalı sınav Ek A2 - 2’de yer alan “Beceri ve Yetkinlikler” kontrol listesine göre gerçekleştirilir. Beceri ve yetkinlikler kontrol listesinde aday tarafından başarılması zorunlu kritik adımlar belirlenir. Adayın, performans sınavından başarı sağlaması için kritik adımların tamamından başarılı performans göstermek koşuluyla sınavın genelinden asgari % 80 başarı göstermesi gerekir. Performansa dayalı sınavın süresi gerçek uygulama şartlarındaki süreye karşılık gelmelidir. Performansa dayalı sınav gerçek veya gerçeğine uygun olarak düzenlenmiş çalışma ortamında gerçekleştirilir. Beceri ve yetkinlik ifadelerinin (Ek A2-2) tamamı performansa dayalı sınav ile ölçülmelidir.	
8 c) Ölçme ve Değerlendirmeye İlişkin Diğer Koşullar	
Birim için öngörülen sınavların geçerlilik süresi sınavın başarıldığı tarihten itibaren 1 yıldır. Birimin elde edilebilmesi için başarılı sınav tarihleri arasındaki süre farkı bir yılı geçemez. Yeterlilik birimlerinin geçerlilik süresi birimin başarıldığı tarihten itibaren 2 yıldır. Adayın kendi ve diğer kişilerin can güvenliğini tehlikeye sokacak bir davranış göstermesi halinde sınava son verilir.	
9	YETERLİLİK BİRİMİNİ GELİŞTİREN KURUM/KURULUŞ(LAR) Türkiye Şoförler ve Otomobilciler Federasyonu (TŞOF)
10	YETERLİLİK BİRİMİNİ DOĞRULAYAN SEKTÖR KOMİTESİ MYK Ulaştırma, Lojistik ve Haberleşme Sektör Komitesi
11	MYK YÖNETİM KURULU ONAY TARİHİ VE SAYISI 18.10.2017 Tarih ve 2017/87 No’lu Karar

YETERLİLİK BİRİMİ EKLERİ

EK A1-1: Yeterlilik Biriminin Kazandırılması için Tavsiye Edilen Eğitime İlişkin Bilgiler

- İş organizasyonu
  - İş öncesi hazırlıkları ve işin planlanması
  - Güzergah belirleme
  - Araçta bulundurulması gereken belge ve eşyalar
- Sürüş hazırlığı işlemleri
  - Aracın içinde ve dışında yapılacak kontroller
  - Lastik kontrolü

- 2.3.Aracın fonksiyonel kontrolleri
3. Öğrenci ulaşımını sağlama işlemleri
  - 3.1.Araç sürüş işlemleri
  - 3.2.Öğrenci güvenliği
  - 3.3.Öğrenci indirme-bindirme
  - 3.4.Sürüş sonrası kontrolleri
4. Personel ulaşımını sağlama işlemleri
  - 4.1.Araç sürüş işlemleri
  - 4.2.Personel indirme-bindirme
  - 4.3.Sürüş sonrası kontrolleri
5. İSG ve acil durum önlemleri
  - 5.1.Koruma ve acil durum müdahale ekipmanlarının kontrolü işlemleri
  - 5.2.Acil durum müdahale prosedürleri

EK A2-2: Yeterlilik Biriminin Ölçme ve Değerlendirmesinde Kullanılacak Kontrol Listesi

a) BİLGİLER

No	Bilgi İfadesi	UMS İlgili Bölüm	Yeterlilik Birimi Başarım Ölçütü	Değerlendirme Aracı
BG.1	Araçta bulundurulması zorunlu olan araç, gereç ve ekipmanları sıralar.	B.1.1 B.1.2	1.1	T1
BG.2	Günlük sefer planlaması yaparken dikkate aldığı unsurları açıklar.	B.1.3	1.1	T1
BG.3	Aracın periyodik bakımına ilişkin hususları açıklar.	B.1.5	1.1	T1
BG.4	Güzergah belirlerken yapılacak işlemleri sıralar.	B.2.1 B.2.2	1.2	T1
BG.5	Araçta bulundurulması zorunlu belgeleri sıralar.	B.3.1	1.3	T1
BG.6	Araçta unutulmuş, yolcuya ait herhangi bir malzeme ile ilgili alınması gereken tedbiri açıklar.	B.3.2	1.3	T1
BG.7	Lastiklerin hava basıncının uygunluğunu kontrol etme yöntemlerini açıklar.	C.2.2	2.2	T1
BG.8	Lastiklerin olması gereken diş derinliği ölçülerini açıklar.	C.2.3	2.2	T1
BG.9	Aracın fonksiyonel kontrollerinin nasıl yapılacağını açıklar.	C.3.2 C.3.3 C.3.4	2.3	T1
BG.10	Yolcuyu servise alma ile ilgili aşamaları sıralar.	D.1.1 D.1.2 E.2.1	3.2 4.2	T1
BG.11	Öğrenciyi servise oturtma ile ilgili aşamaları sıralar.	D.2.2 D.3.1	3.2	T1
BG.12	Öğrenci güvenliği ile ilgili tedbirleri açıklar.	D.3.1 D.3.2	3.3	T1
BG.13	Yolcunun güven içinde servisten indirilmesiyle ilgili aşamaları sıralar.	D.4.2 E.2.3	3.4 4.3	T1
BG.14	Yolcuların dönüş servisini sağlamak için yapılacak işlemleri açıklar.	D.5.1 D.5.2 D.5.3 E.3.2	3.5 4.4	T1

No	Bilgi İfadesi	UMS İlgili Bölüm	Yeterlilik Birimi Başarım Ölçütü	Değerlendirme Aracı
BG.15	Yolcu servisi sonrası yapılacak işlemleri açıklar.	D.6.1 D.6.2 E.4.1 E.4.2	3.6 4.5	T1
BG.16	İş süreci içerisinde aniden oluşabilecek yolcu rahatsızlıkları durumunda izlenecek prosedürü açıklar	A.1.7	5.3	T1

b) BECERİ VE YETKİNLİKLER

No	Beceri ve Yetkinlik İfadesi	UMS İlgili Bölüm	Yeterlilik Birimi Başarım Ölçütü	Değerlendirme Aracı
BY.1	Rehber personele günlük iş planı çerçevesinde gerekli talimatları verir.	B.1.4	1.1	P1
BY.2	Yolcu adreslerine göre güzergah planlaması yapar.	B.2.1	1.2	P1
BY.3	Yolcuyu indirme ve bindirme noktalarını belirler.	B.2.1	1.2	P1
BY.4	Araçta bulundurulması zorunlu belgeleri (sürücü belgesi, vergi levhası, trafik ve tescil belgesi, zorunlu trafik poliçesi, egzoz emisyon kartı, LPG sızdırmazlık belgesi, SRC belgesi ve benzeri) kontrol eder.	B.2.1	1.3	P1
BY.5	Aracın dış temizliğini sağlar.	C.1.1	2.1	P1
BY.6	Araç dışı görsel birimlerde (cam, kaporta, tampon, stepne, krik, reflektör, vb.) hasar olup olmadığını kontrol eder.	C.1.2	2.1	P1
*BY.7	Motor kaputunu açarak ve aracın altına bakarak herhangi bir yağ ve su sızdırması olup olmadığını kontrol eder.	C.1.3	2.1	P1
BY.8	Motor yağ seviyesini kontrol eder.	C.1.4	2.1	P1
BY.9	Soğutma sıvısı seviyesini kontrol eder.	C.1.4	2.1	P1
BY.10	Aracın içini uygun malzeme ile silerek temizler.	C.1.5	2.1	P1
*BY.11	Lastiklerin üzerinde patlak, kesik, balon olup olmadığını kontrol eder.	C.2.1	2.2	P1
BY.12	Lastik hava basıncını kontrol eder.	C.2.2	2.2	P1
BY.13	Lastik dış derinliğinin mevzuata uygunluğunu kontrol eder.	C.2.3	2.2	P1
BY.14	Aracın iç ve dış fiziksel kontrolleri sonucunda tespit ettiği aksaklıkları giderir.	C.1 C.2	2.1 2.2	P1
*BY.15	Dış ışık, far (kısa ve uzun huzmeli), park, araç içi lambaları, dönüş ışığı ve benzeri kontrolü yapar.	C.3.1	2.3	P1
BY.16	Sileceklerin çalışıp çalışmadığını kontrol eder.	C.3.2	2.3	P1
BY.17	Silecek suyu olup olmadığını kontrol eder.	C.3.2	2.3	P1
BY.18	Kapı ikaz lambalarını kontrol eder.	C.3.3	2.3	P1

No	Beceri ve Yetkinlik İfadesi	UMS İlgili Bölüm	Yeterlilik Birimi Başarım Ölçütü	Değerlendirme Aracı
BY.19	Güzergah tabelalarını kontrol eder.	C.3.4	2.3	P1
*BY.20	Fren ve el freni kontrolü yapar.	C.3.5	2.3	P1
BY.21	Korna, koltuk ve ayna kontrolü yapar.	C.3.5	2.3	P1
BY.22	Araçın fonksiyonel kontrolleri sonucunda tespit ettiği aksaklıkları giderir.	C.3	2.3	P1
BY.23	Yolun ve trafiğin durumuna göre rehber personeli daha önce belirlenmiş noktadan alır.	D.1.1 D.1.2	3.1	P1
BY.24	Güzergaha göre ilk yolcunun alınacağı adrese hareket eder.	D.1.3 E.1.1 E.1.2	3.1 4.1	P1
BY.25	Yolcunun güvenli bir şekilde araca alınmasını sağlar.	D 2.1 E 2.1	3.2 4.2	P1
BY.26	Öğrencinin rehber personel yardımıyla, araca alınmasını sağlar.	D.2.1	3.2	P1
BY.27	Öğrencilerin yaş gruplarına ve fiziksel özelliklerine uygun şekilde oturmalarını sağlar.	D.2.2	3.2	P1
*BY.28	Öğrencilerin güvenliğini sağlayacak önlemleri alır.	D.3.1 D.3.2	3.3	P1
*BY.29	Trafik kurallarına uygun güvenli sürüş gerçekleştirerek yolcuyla belirlenen adrese ulaştırır.	D.4.1 E.2.2	3.4 4.3	P1
*BY.30	Yolcunun güvenli bir şekilde araçtan inmesini sağlar.	D.4.2 E.2.3	3.4 4.3	
BY.31	Öğrencinin rehber personel yardımıyla araçtan indirilmesini sağlar.	D.4.2	3.4	P1
BY.32	Önceden planlanan zamanda okul/kurum tarafından belirlenen yerde bekler.	D.5.1 E.3.1	3.5 4.4	P1
*BY.33	Öğrenciyi servis aracına alarak mevcut listeye göre öğrenci sayısının tam olup olmadığını kontrol eder.	D.5.2	3.5	P1
*BY.34	Eksik öğrenci varsa ilgililere bildirir.	D.5.2	3.5	P1
BY.35	Araçta unutulmuş malzeme olup olmadığını kontrol eder.	D.6.1 E.4.1	3.6 4.5	P1
BY.36	Araçta unutulmuş malzemeyi muhafaza ederek ilgiliye teslim eder.	D.6.1 E.4.1	3.6 4.5	P1
BY.37	Araçın iç ve dış temizliğini sağlar.	D.6.2 E.4.2	3.6 4.5	P1
BY.38	Araçın yakıt ikmalini gerçekleştirir.	D.6.2 E.4.2	3.6 4.5	P1
BY.39	Uygun bir alana aracı park eder.	D.6.2 E.4.2	3.6 4.5	P1
*BY.40	Araçtaki koruma ve acil durum müdahale araçlarının (yangın söndürme cihazı, ilk yardım çantası, işaretleme reflektörü vb.) uygun ve çalışır vaziyette olduğunu kontrol eder.	A.1.2 A.1.4	5.1	P1
*BY.41	Araça ait acil durum müdahale prosedürlerini uygular.	A.1.6	5.2	P1

(*) Performans sınavında başarılması zorunlu kritik adımlar.

YETERLİLİK EKLERİ

EK 1: Yeterlilik Birimleri

17UY0328-3/A1: İSG, Çevre ve Kalite

17UY0328-3/A2: Araç Kontrolü ve Öğrenci/Personel Ulaşımı

EK2: Terimler, Simgeler ve Kısaltmalar

ACİL DURUM: İşyerinin tamamında veya bir kısmında meydana gelebilecek yangın, patlama, tehlikeli kimyasal maddelerden kaynaklanan yayılım, doğal afet gibi acil müdahale, mücadele, ilkyardım veya tahliye gerektiren olayları,

ÇALIŞMA RUHSATI: Belediye tarafından aracın çalışması için verilen izin belgesini,

GÜZERGAH: Aracın çalıştığı hattı,

ISCO: Uluslararası Standart Meslek Sınıflamasını,

İSG: İş Sağlığı ve Güvenliğini,

KISA HUZMELİ FAR: Geceleri, yerleşim birimler dışında karayollarındaki karşılaşmalarda bir aracı takip ederken, bir aracı geçerken yan yana gelinceye kadar ve yerleşim birimleri içinde, gündüzleri ise görüşü azaltan sisli, yağışlı ve benzeri havalarda kullanılan ışık teçhizatını,

KRİKO: Lastik değişimi ya da arıza hallerde aracı kaldırmak için kullanılan aparatı,

MOTOR KAPUTU: Motor ve aksamının için de bulunduğu açılıp kapatılabilen kaporta aksamını,

NAVİGASYON: Araç içine monte edilen ve uydu verileri aracılığıyla aracın o anki konumunu, hızını vb bilgileri bir dijital ekran üzerindeki haritada gösteren elektronik sistemi,

PERİYODİK BAKIM: İmalatçı firmanın belirlemiş olduğu sürelerde yapılan genel araç bakımını,

REFLEKTÖR: Kaza, arıza gibi durumlarda kullanılan araç işaretleme üçgenini,

RİSK DEĞERLENDİRMESİ: İşyerinde var olan ya da dışarıdan gelebilecek tehlikelerin belirlenmesi, bu tehlikelerin riske dönüşmesine yol açan faktörler ile tehlikelerden kaynaklanan risklerin analiz edilerek derecelendirilmesi ve kontrol tedbirlerinin kararlaştırılması amacıyla yapılması gereken çalışmaları,

RİSK: Tehlikeden kaynaklanacak kayıp, yaralanma ya da başka zararlı sonuç meydana gelme ihtimalini,

RÖTAR: Aracın geç kalmasını,

SEFER SAATİ: Aracın hareket saatini,

STEPNE: Yedek lastiği,

TABELA: Aracın görünür bir yerinde bulunan güzergahı gösteren levhayı,

TEHLİKE: İşyerinde var olan ya da dışarıdan gelebilecek, çalışanı veya işyerini etkileyebilecek zarar veya hasar verme potansiyelini,

UZUN HUZMELİ FAR: Yerleşim birimler dışındaki karayollarında geceleri seyrederken, yeterince aydınlatılmamış tünellere girerken, ayrıca benzer yer ve hallerde kullanılan ışık teçhizatını,

YOLCU: Aracı kullanan sürücü ile varsa araçta bulunan hizmetlinin dışındaki kişileri ifade eder.

EK3: Meslekte Yatay ve Dikey İlerleme Yolları

Servis Aracı Şoförü (Seviye 3) mesleki yeterlilik belgesine sahip kişiler, meslekte yatay ilerleme yolları kapsamında, yeterlilik birimlerinde tanımlanan sınavlardan başarılı oldukları takdirde Minibüs Şoförü (Seviye 3) ve Taksi Şoförü (Seviye 3) mesleki yeterlilik belgesine sahip olabilirler.

EK 4: Değerlendirici Ölçütleri

Değerlendiricilerin aşağıdaki şartlardan en az birini sağlaması gerekmektedir:

-Servis aracı şoförlüğüne ilişkin eğitim veren kurum ve kuruluşlarda en az 3 yıl eğitmen olarak çalışmış olmak.

-SRC2 eğitimi veren kurslarda en az 3 yıl eğitmen olarak çalışmış olmak.

-“Direksiyon Eğitimi Öğreticiliği Belgesi”ne sahip olmak koşuluyla özel motorlu taşıt sürücüleri kurslarında ilgili alanda en az 3 yıl eğitmen olarak çalışmış olmak.

- En az lisans mezunu olmak kaydıyla servis aracı şoförü olarak en az 2 yıl görev yapmış olmak.

- En az önlisans mezunu olmak kaydıyla servis aracı şoförü olarak en az 3 yıl görev yapmış olmak.

- En az lise mezunu olmak kaydıyla servis aracı şoförü olarak en az 5 yıl görev yapmış olmak.

Yukarıdaki özelliklerden en az birine sahip olan ve ölçme ve değerlendirme sürecinde görev alacak değerlendiricilere; ilgili alanda yetkilendirilmiş kuruluşlar tarafından mesleki yeterlilik sistemi, kişinin görev alacağı ulusal yeterlilik(ler), ilgili uluslararası/ulusal meslek standart(lar)ı, ölçme-değerlendirme ve ölçme-değerlendirmede kalite güvencesi ve İSG konularında eğitim sağlanmalıdır.

17UY0328-3 REV 00 SERVİS ARACI ŞOFÖRÜ (SEVİYE 3) ULUSAL YETERLİLİĞİ**A2 Araç Kontrolü ve Öğrenci/Personel Ulaşımı Yeterlilik Birimi**

No	Beceri Yetkinlik İfadesi	Asgari Yapılması Gerekenler
1	BY.5 Aracın dış temizliğini sağlar.	Adaydan ön cam, far, stop lambaları gibi trafikte sorun oluşturacak kısımların temizliğini yapması beklenmelidir.
2	BY.6 Araç dışı görsel birimlerde (cam, kaporta, tampon, stepne, kriko, reflektör, vb.) hasar olup olmadığını kontrol eder.	BY adımı en az iki alt madde halinde ayrı ayrı değerlendirilmelidir. 1. Cam, kaporta ve tampon, hasar olup olmadığını kontrol eder. 2. Stepne, kriko ve bijon anahtarı olup olmadığını kontrol eder.
3	BY.10 Aracın içini uygun malzeme ile silerek temizler.	Bu BY adımında adaylardan aracın içinden bir bölümün (Örneğin gösterge paneli, ön cam gibi trafikte sürüş sırasında sorun oluşturacak kısımlar) uygun malzeme ile silerek temizlemesi beklenmelidir.
4	BY.14 Aracın iç ve dış fiziksel kontrolleri sonucunda tespit ettiği aksaklıkları giderir.	BY adımını adayın gerçekleştirmesi adına sınavdan önce araçta, fiziksel kontroller sonucunda tespit edilebilecek ve aday tarafından o sırada giderilebilecek bir iç bir de dış aksaklık oluşturulmalı ve bu aksakların aday tarafından bulunarak giderilmesi beklenmelidir.
5	*BY.7 Motor kaputunu açarak ve aracın altına bakarak herhangi bir yağ ve su sızdırması olup olmadığını kontrol eder.	-
6	BY.8 Motor yağ seviyesini kontrol eder.	Adaydan motor yağını usulüne uygun olarak kontrol etmesi, kameraya yakın planda göstermesi ve seviye/ uygunluk durumu hakkında yorum yapması beklenmelidir.

7	BY.9	Soğutma sıvısı seviyesini kontrol eder.	-
8	BY.17	Silecek suyu olup olmadığını kontrol eder.	Adaydan silecek suyunun olup olmadığını kontrolünü rezervuar kabından yapması beklenmelidir. Aday kontrol sonucunda suyun eksik olduğunu fark ederse tamamlayabilir. Bu tamamlama işlemini gerçekleştiren adayların BY 22 “Aracın fonksiyonel kontrolleri sonucunda tespit ettiği aksaklıkları giderir.” Beceri ve yetkinliğini başarmış olarak değerlendirmesi uygun olur.
9	*BY.11	Lastiklerin üzerinde patlak, kesik, balon olup olmadığını kontrol eder.	Adaylar tarafından aracın tüm lastikleri, ellere iş eldiveni giyilerek, ellerle kavramak suretiyle ön ve arka sırt ve yanak kısımları yoklanarak cisim batması, balon yapması ya da aşırı deformasyonu yönünden kontrolleri yapılmalıdır.
10	BY 12	Lastik hava basınçlarını kontrol eder.	Adaylardan lastik basınçölçer kullanarak aracın tüm lastiklerinin basınçlarını usulüne uygun olarak ölçmesi, kamera kaydına yakın planda ölçtüğü değeri göstermesi ve ölçtüğü değerleri sağ kapı içi/depo kapağı/senaryo gibi yerlerden araç fabrika değerlerine ulaşarak uygun olup olmadığını yorumlaması beklenmelidir. Adaydan lastik basınç değerleri araç fabrika verilerine göre uygunsa uygun olduğunu söylemesi, uygun değilse uygun hale getirmek için yapması gerekenleri söylemesi beklenmelidir.
11	BY.13	Lastik dış derinliğinin mevzuata uygunluğunu kontrol eder.	Adaylardan kalibrasyonlu lastik dış derinlik kumpası kullanarak, aracın tüm lastiklerinin dış derinliklerini usulüne uygun olarak ölçmesi, kamera kaydına yakın planda ölçtüğü değeri göstermesi ve ölçtüğü değerlerinin mevzuata uygun olup olmadığını senaryoda verilen mevzuat değerlerine göre kontrol etmesi ve yorumlaması beklenmelidir.
12	*BY.40	Araçtaki koruma ve acil durum müdahale araçlarının (yangın söndürme cihazı, ilk yardım çantası, işaretleme reflektörü vb.)	Performans sınav alanında bulundurulması gereken ISG ekipmanları ile Servis Aracında bulundurulması zorunlu acil durum müdahale araçlarından (yangın

		uygun ve çalışır vaziyette olduğunu kontrol eder.	söndürme cihazı, ilk yardım çantası, işaretleme reflektörü)bağımsız olarak değerlendirilmelidir. Acil durum müdahale ekipmanları ilgili mevzuata uygun olarak araçta olması gereken yerinde olmalıdır. Ekipmanların Uygun ve çalışır vaziyette olduğunu kontrol etmek adına; 1. Yangın tüpü basınç manometresinin ibresinin yeşil olduğu, 2. İlk yardım çantasının içi açılarak malzemelerin var olduğu, 3. Reflektörlerin sağlam olduğu Adaylar tarafından kontrol edilerek çalışır ve uygun olduğunun tespit edilmesi beklenmelidir.
13	BY.15	Dış ışık, far (kısa ve uzun huzmeli), park, araç içi lambaları, dönüş ışığı ve benzeri kontrolü yapar.	Adaylardan servis aracında bulunan 9 adet aydınlatma ve uyarı ışığının kontrol etmesi beklenmelidir. Aydınlatma ve uyarı ışık kontrollerini sınav görevlilerinden yardım alarak kontrol edebilir. Bu ışıklardan birisinin bile aday tarafından kontrol edilmemesi adayın sınavda kritik adımdan başarısı olmasını gerektirir. Kontrol edilmesi gereken ışıklar aşağıda belirtilmiştir. 1. Kısa huzmeli farlar 2. Uzun huzmeli farlar 3. Park lambaları 4. Dörtlü ikaz ışıkları 5. Dönüş ışıkları (Sağ- Sol sinyaller) 6. Araç iç aydınlatma ışıkları 7. Fren lambaları 8. Geri vites lambası 9. DUR uyarı ışığı
14	BY.16	Sileceklerin çalışıp çalışmadığını kontrol eder.	Sınav aracının sileceklerini çalıştırarak su fiskiyesi ve sileceklerin çalışıp çalışmadığını kontrol edilmelidir.
15	BY.18	Kapı ikaz lambalarını kontrol eder.	

			Adaylardan servise çıkmadan park halinde iken servis aracının otomatik kapısını açıp kapatarak, kapı ikaz lambası ve sesli uyarısının çalışıp çalışmadığını kontrol etmesi beklenmelidir.
16	BY.19	Güzergah tabelalarını kontrol eder.	Senaryodaki güzergah planına uygun sınav alanına veya araç içine güzergah tabelaları hazırlanmalı ve adaydan servise çıkmadan bu tabelaların doğru olup olmadığının ve görünür yerde asılı olup olmadığının kontrol edilmesi beklenmelidir.
17	BY 4	Araçta bulundurulması zorunlu belgeleri (sürücü belgesi, vergi levhası, trafik ve tescil belgesi, zorunlu trafik poliçesi, egzoz emisyon kartı, LPG sızdırmazlık belgesi, SRC belgesi ve benzeri) kontrol eder.	<p>Bu BY adımı için adayın kontrol etmesi ve uygunluğunu onaylaması adına; içeriğinde asgari aşağıdaki servis aracına ve sürücüye ait resmi belge ve evrakların yer aldığı bir dosya yer almalıdır.</p> <p>Dosyanın içeriğinde aşağıdaki evrakların olması gerekir.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Sürücü belgesi 2. Trafik ve tescil belgesi, 3. Zorunlu trafik poliçesi, 4. SRC belgesi 5. Çalışma izin belgesi 6. Güzergâh kullanım belgesi 7. Vergi levhası
18	BY.21	Korna, koltuk ve ayna kontrolü yapar.	<p>Bu BY adımı üç farklı alt madde halinde ayrı ayrı değerlendirmeye alınmalıdır.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Servis aracının kornası kontrol edilmelidir. 2. Sürücü koltuğu kontrol edilerek sürücüye göre ayarlanmalıdır. 3. Araç içerisinde bulunan yolcu koltukları kontrol edilmelidir. 4. Araç içi dikiz aynası kontrol edilerek ve sürücüye göre ayarlanmalıdır.

19	BY.22	Aracın fonksiyonel kontrolleri sonucunda tespit ettiği aksaklıkları giderir.	Bu BY adımında adayların senaryoda yer alacak ve sınav aracı üzerinde sınavdan önce, fonksiyonel kontroller sonucunda tespit edilebilecek bir aksaklık oluşturulmalıdır. Dolayısıyla aday tarafından sınav sürecinde giderilebilecek bu aksaklığın aday tarafından bulunarak giderilmesi beklenmelidir.
20	*BY.20	Fren ve el freni kontrolü yapar.	Adaydan bu kritik adımda servis aracı park alanında iken el frenini çekip aracı hareket ettirmeye çalışarak el frenini ve aracı ileri hareket ettirerek ayak frenini kontrol etmesi beklenmelidir. BY adımında iki farklı eylem yer aldığı için alt kırılım oluşturularak iki adımda ölçülmesi tavsiye edilmektedir. Bu işlemler yapılırken emniyet kemerinin takılı olmasına gerek yoktur.
21	BY 23	Yolun ve trafiğin durumuna göre rehber personeli daha önce belirlenmiş noktadan alır.	Bu BY adımları için adaya, kullanılacak boş bir güzergâh haritası ve üzerinde öğrenci/yolcu indirme-bindirme noktalarında işaretlenmiş olduğu bir iş planı verilmeli ve adaydan Rehber personeli belirlenmiş yerden alması, günlük iş planı çerçevesinde gerekli talimatları kendisine vermesi beklenmelidir.
22	BY 1	Rehber personele günlük iş planı çerçevesinde gerekli talimatları verir.	
23	BY.2	Yolcu adreslerine göre güzergâh planlaması yapar.	Adaya verilmiş olan iş planı çerçevesinde aday günlük sefer için kullanacağı gidiş-dönüş güzergâhını planlayarak indirme-bindirme noktalarını belirlemelidir.
24	BY 3	Yolcuyu indirme ve bindirme noktalarını belirler.	Kullanılacak güzergâhın UY adımlarının gerçekleştirilmesi adına ve 29/11/2021 tarihinde MYK tarafından yapılan açıklamaya uygun olarak belirlenecek güzergâhın aşağıda sıralanan nitelikleri asgari sağlaması gerekmektedir. <ol style="list-style-type: none"> 1. Trafiğe açık alan ve yolların olması 2. Yolcu indirme-bindirme yapılabilecek noktaların olması 3. En az bir kavşak veya trafik ışığının olması

			<p>4. En az bir yaya geçidi veya trafik işaret ve levhasının olması</p> <p>5. Acil durum prosedürünü gerçekleştirebilecek uygun bir alanın olması</p>
25	BY.24	Güzergâha göre ilk yolcunun alınacağı adrese hareket eder.	-
26	BY.25	Yolcunun güvenli bir şekilde araca alınmasını sağlar.	Adaydan bu BY adımıyla servis sürecinde trafik kurallarına uygun olarak ve güvenli sürüş tekniklerini kullanarak ulaşım sağlaması beklenmelidir. Özellikle yolcu/öğrenci indirme bindirme kurallarına, duraklara giriş çıkış kurallarına, okul bölgesinde hız sınırı kurallarını uygun hareket edip etmediği ve seyahat esnasında ani dur kalk yapıp yapmadığı izlenmelidir.
27	*BY.29	Trafik kurallarına uygun güvenli sürüş gerçekleştirerek yolcuyla belirlenen adrese ulaştırır.	
28	*BY.30	Yolcunun güvenli bir şekilde araçtan inmesini sağlar.	Bu BY adımıyla adaydan trafiği aksatmayacak şekilde araçla yolcunun bulunduğu noktaya yaklaşması, araç durduktan sonra kapıları açması ve yolcunun inişini aynalardan ve kapıdan kontrol etmesi beklenmelidir.
29	BY.26	Öğrencinin rehber personel yardımıyla, araca alınmasını sağlar	Bu BY adımı için sınavda senaryo gereği öğrenci rolü üstlenecek 18 yaşından büyük olan, sınavı olan adaylarla ilişkisi olmayan en az 2 (iki) personel görevlendirilmesi gerekmektedir. Bu kişiler, güzergah üzerinde belirlenen indirme bindirme/ noktalarında hazır bulunmalıdır. Araca alınmaları yine aday talimatları ile rehber personel refakatinde olmalıdır.
30	BY.27	Öğrencilerin yaş gruplarına ve fiziksel özelliklerine uygun şekilde oturmalarını sağlar.	Serviste yer alacak öğrencilerin aynı okul düzeyinde farklı sınıf seviyelerinde olan öğrencilerden seçilmesi ve farklı sınıf düzeyindeki öğrencilerin özelliklerine uygun olarak oturtulması, adaylar tarafından rehber personele verilecek talimat doğrultusunda sağlanmalıdır.(Örneğin lise düzeyinde 9. Sınıf öğrencisinin ön sıraya, 12. Sınıf öğrencisinin arka sıraya oturtulmasının sağlanması gibi)

31	*BY-28	Öğrencilerin güvenliğini sağlayacak önlemleri alır.	Aday, öğrencilerin servis aracına rehber personel tarafından alınmasından sonra güvenli bir şekilde koltuklara oturmalarını sağlar. Burada aday, rehber personelden öğrencilerin emniyet kemerlerinin takıldığına dair onay almadan hareket edilmemelidir.
32	BY.31	Öğrencinin rehber personel yardımıyla araçtan indirilmesini sağlar.	Öğrencilerin araçtan indirilmeleri yine aday talimatları ile rehber personel refakatinde sağlanmalıdır.
33	BY.32	Önceden planlanan zamanda okul/kurum tarafından Belirlenen yerde bekler.	Aday okul bölgesinde öğrencileri indirdikten sonra park alanı olarak belirlenecek yerde kısa bir süre öğrencilerin dönüş için gelmesini beklemelidir. Bu sırada servis aracının içinin kalan öğrenci olup olmadığı yönünde kontrol etmesi beklenmelidir.
34	*BY.33	Öğrenciyi servis aracına alarak mevcut listeye göre öğrenci sayısının tam olup olmadığını kontrol eder.	Okul dönüşünde öğrenci servisi uygulamasında senaryoda yer alan öğrenci listesine göre eksik öğrenci olup olmadığının aday tarafından mutlaka sorgulanması ve eksik öğrenci tespitinin yapılması beklenmelidir.
35	*BY.34	Eksik öğrenci varsa ilgililere bildirir.	BY adımıyla adaydan okul idaresi ya da veli aranarak eksik öğrenci hakkında bilgi vermesi ve bu durumla ilgili bilgi aldıktan sonra hareket etmesi beklenmelidir.
36	*BY 41	Araca ait acil durum müdahale prosedürlerini uygular.	Performans sınav senaryosunda acil durum olarak bir olay belirlenmelidir. Acil durum uygulama alanına gelindiğinde servis aracında bulunan yardımcı personeller tarafından seyahat sırasında adaya bildirilmelidir. Adaydan bu BY adımıyla aşağıdaki adımları eksiksiz olarak gerçekleştirmesi beklenmelidir. <ol style="list-style-type: none"> 1. Araç trafiği aksatmayacak şekilde aracın sağa çekilmesi 2. Dörtlü ikaz ışıklarının yakılması, 3. Motorun stop edilmesi, 4. Kapılar açılarak araç için boşaltılması ve öğrenci/yolcuların/personelin güvenliğinin sağlanması,

			<p>5. Yola mevzuata uygun olarak reflektör yerleştirilmesi işlem bittiğinde toplanması,</p> <p>6. Acil durum numarasının bildirim ve iptal için sözlü söylenmesi</p> <p>Bu acil durum değerlendiricinin kullandığı aday kontrol listesinde ilgili BY adımı mutlakla yazılmış olmalıdır.</p>
37	BY.35	Araçta unutulmuş malzeme olup olmadığını kontrol eder	Aday tarafından araç içi kontrol edilerek unutulmuş malzemeyi tespit etmesi beklenmelidir.
38	BY.36	Araçta unutulmuş malzemeyi muhafaza ederek ilgiliye teslim eder.	Adayın, araçta unutulmuş malzemeyi alarak sınavda görevli değerlendiriciye teslim etmesi beklenmektedir.
39	BY.37	Araçta iç ve dış temizliğini sağlar.	İki alt maddede değerlendirilmelidir. 1. Araç iç temizliğini sağlama 2. Araç dış temizliğini sağlama
40	BY.38	Araçta yakıt ikmalini gerçekleştirir.	Bu BY adımı, adayın yakıt kontrolünü yapıp yakıtının yeterli olduğunu bildirmesi yeterlidir.
41	BY.39	Uygun bir alana aracı park eder.	

**Servis Aracı Şoförü (Seviye 3) Ulusal Yeterliliği A2 Araç Kontrolü ve Öğrenci/Personel
Yeterlilik Birimi
Performans Sınavına İlişkin Açıklamalar**

A. Performans sınav aracı ve kullanılacak güzergâh için gereklilikler:

1. Performans sınav aracı olarak kullanılacak Servis Aracının, 27/10/2017 Tarih ve 30221 Sayılı Okul Servis Araçları Yönetmeliğinde belirtilen şartları taşıması gerekmektedir.
2. Sınav aracı için araç kullanma sözleşmesinin olması gerekmektedir.
3. Sınav aracında görünürlük materyallerinin olması gerekmektedir.
4. Servis Aracı Şoförü performans sınavlarında güzergâh olarak il/ilçelerde yetkili merciler tarafından onaylanmış; ehliyet sınavları ve direksiyon eğitimlerinin yapıldığı alan/yolların kullanılması ya da kullanılacak güzergâh için yetkili mercilerden güzergâh kullanım izni alınması tavsiye edilmektedir. Bu husustaki sorumluk Yetkilendirilmiş Belgelendirme Kuruluşlarına aittir.
5. Sınava giren tüm adaylar aynı güzergâhta sınava alınmalıdır.

B. Sınav senaryosu için açıklamalar:

Sınav senaryosu servis aracını ulaşım için hazırlama ile öğrenci ve yolcu ulaşımını sağlama olmak üzere iki aşamada gerçekleştirilir. Yapılan iş ve işlemler; iş sağlığı ve güvenliği kuralları, kalite gereklilikleri ve çevre mevzuatları doğrultusunda, trafik kuralları ve ilgili mevzuatlar doğrultusunda gerçekleştirilir.

1. Birinci aşamada servis aracını ulaşım için hazırlama;
  - a. Aday servis aracının fiziki ve fonksiyonel kontrollerinin yapılarak tespit ettiği aksaklıkları giderir.(BY6, BY22, BY14)
  - b. Araç temizliğini yapar.(BY5, BY17,BY10, BY16, BY37)
  - c. Trafiğe çıkmak için ve verilen hizmeti yerine getirmek için herhangi bir engel durum olup olmadığını kontrol eder.(BY4, BY7,BY8, BY9, BY11, BY12, BY13, BY15, BY18, BY20, BY21, BY40,)
2. İkinci aşama öğrenci ve yolcu ulaşımını sağlama;
  - a. Günlük yapacağı servis ulaştırma hizmetinin günlük iş planı çerçevesinde organizasyonunu yapar. (BY1, BY2, BY3, BY19)
  - b. Yolcu ulaşımını sağlar.(BY24, BY25, BY29, BY30)
  - c. Öğrenci ulaşımını sağlar.(BY26, BY27, BY28,BY31, BY32, BY33, BY34)
  - d. Bir acil durumda gereken prosedürü uygular, (BY41)
  - e. Servis sonu işlemleri yapar. (BY35, BY36, BY38,BY39)

NOT:

1. Beceri ve yetkinlikleri gerçekleştirmek için performans sınavında aday iş planı, güzergâh planı, öğrenci listesi formları kullanılır.
2. Beceri ve yetkinlikleri bu şekilde sıralanması iş akış sırası ve değerlendiricinin kontrol formuna işlemesi kolaylık sağlaması bakımından Performans sınavında aday tarafından gerçekleştirilecek olan Beceri ve Yetkinliklerin sıralaması yukarıda belirtilen sıralamaya göre olması tavsiye edilmektedir.
3. Kontrol formunda yapılan tüm adımlara yönelik puan dağılımlarının kritik adımlar da dâhil olmak üzere eşit puanlanması esastır.